

زیارت

از دیدگاه اهل سنت

محمد علی حسین زاده

سرشناسه : حسین زاده، محمدعلی، ۱۳۴۰ .
 عنوان و نام پدیدآور : زیارت از دیدگاه اهل سنت / محمدعلی حسین زاده.
 مشخصات نشر : انتشارات زائر آستان مقدس قم .
 مشخصات ظاهری : ۱۲۸ ص.
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۱۸۰-۴۴۰-۶
 موضوع : گورها و گورستان‌ها - زیارت و زائران - آداب و رسوم - احادیث اهل سنت
 رده بندی کنگره : BP۲۲۶/۷
 رده بندی دیویی : ۲۹۷/۷۶
 شماره کتابشناسی ملی : ۴۹۴۶۵۵۹

۷۰۰

انتشارات زائر آستان مقدس قم

زیارت از دیدگاه اهل سنت

مؤلف : محمدعلی حسین زاده

ناشر : زائر آستان مقدس

چاپخانه : زائر آستان مقدس

حروفچینی و صفحه آرایی : محسن زید

نوبت و سال چاپ : اول ۱۳۹۷

شمارگان : ۵۰۰ نسخه

قیمت : ۷۰۰۰ تومان

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۱۸۰-۴۴۰-۶

دفتر مرکزی: قم/میدان شهداء / انتشارات زائر
 نمایشگاه دائمی کتاب: حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه علیها السلام
 صحن صاحب الزمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

تلفن: ۳-۳۲۹۴۰۸۵۱ فاکس: ۳۲۹۳۱۹۴۲

در تلگرام با ما پیروز باشید :
 Telegram channel : @entesharatzaierqom

* حق چاپ محفوظ است *

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
----	-------

فصل اول:

زیارت قبور

۱۷	دستور به زیارت قبور
۱۹	اجازه زیارت قبور
۱۹	سنت بودن زیارت قبور
۲۱	استحباب زیارت قبور
۲۲	توصیه به کثرت زیارت
۲۳	چرایی زیارت قبور
۲۴	زیارت قبور توسط بانوان
۲۶	تأثیر زیارت قبور
۲۷	علت نهی از زیارت قبور
۲۷	نظرات بعضی دیگر از علمای اهل سنت
۲۹	جواز سفر برای زیارت
۳۳	حکم نماز زائر در سفر زیارتی

فصل دوم:

آداب زیارت قبور

- ۳۷ آداب پیش از سفر و رسیدن به قبرستان
- ۳۷ لگد نکردن قبور
- ۳۸ راه رفتن با کفش، روی قبور
- ۳۸ نشستن روی قبر
- ۳۸ پشت به آیه و روبرو قبر بودن
- ۳۹ آداب زیارت کردن
- ۳۹ ایستادن و طولانی نماندن
- ۴۰ سلام بر اهل قبور
- ۴۰ سلام فردی
- ۴۰ سلام جمعی
- ۴۱ بهترین روز زیارت قبور
- ۴۲ تلاوت قرآن در کنار قبور
- ۴۵ دعا و طلب مغفرت برای اموات

فصل سوم:

زیارت قبور توسط رسول خدا ﷺ و صحابه

- ۴۹ رسول خدا ﷺ و زیارت قبر مادرش
- ۵۰ رسول خدا ﷺ و زیارت قبر پدرش
- ۵۰ رسول خدا ﷺ و زیارت بقیع

۵۱	رسول خدا ﷺ و زیارت شهدای احد
۵۲	زیارت مطلق قبور
۵۲	سلام رسول خدا ﷺ به اهل قبور
۵۲	زیارت قبر حضرت حمزه (علیه السلام) از سوی حضرت زهرا (علیها السلام)
۵۳	زیارت قبر رسول خدا ﷺ از سوی عایشه
۵۳	زیارت قبر عبدالرحمن از سوی عایشه
۵۴	زیارت قبر رسول خدا ﷺ از سوی علی (علیه السلام) و ابوبکر
۵۴	زیارت قبر شیخ توسط امام حسین (علیه السلام)
۵۴	آمدن اهل بیت به زیارت قبر رسول خدا ﷺ
۵۴	زیارت قبر رسول خدا ﷺ توسط ابن عمر
۵۵	زیارت شهدای احد توسط ابوبکر، عمر و عثمان
۵۵	زیارت قبر رسول خدا ﷺ از سوی ام حبابه

فصل چهارم:

مردگان در عالم برزخ (قبر)

۵۹	چشم بینای مردگان
۶۰	گوش شنوای مردگان
۶۱	جواب سلام ارواح به سلام دهندگان
۶۱	فهم مردگان
۶۲	شناختن زندگان توسط مردگان
۶۳	روح مردگان در عالم برزخ
۶۴	آزار دیدن یا خوشحال شدن مردگان

فصل پنجم

قبر و بنای

- ۶۹ نشانه و علامت گذاشتن بر قبور
- ۷۰ تعمیر قبر
- ۷۰ تعمیر قبر مادر از سوی رسول خدا علیه السلام
- ۷۰ از بنا قبور
- ۷۲ عمر متعلق به قبر
- ۷۲ بنای قبر و گنبد و قبور
- ۷۴ بنای قبر و قبور در زمان رسول خدا علیه السلام
- ۷۴ بنای گنبد قبر رسول خدا علیه السلام
- ۷۵ بنای گنبد قبور مؤمنان حضرت نوح علیه السلام
- ۷۵ قبر عباس بن عبدالمطلب
- ۷۵ قبر قبر شافعی

فصل ششم

زیارت قبر رسول خدا

- ۷۹ تأکید رسول خدا علیه السلام بر زیارت قبرش
- ۸۰ زیارت قبر رسول خدا علیه السلام در کلام علمای اهل سنت
- ۸۳ زیارت قبر رسول خدا علیه السلام توسط صحابه
- ۸۴ فقط قصد زیارت قبر رسول خدا علیه السلام
- ۸۵ زنده بودن رسول خدا علیه السلام در قبرشان

۸۶	شنیدن سخنان زائران از سوی رسول خدا ﷺ
۸۷	صلوات بر پیامبر نزد قبر ایشان
۸۸	سلام بر رسول خدا ﷺ
۸۹	نذر زیارت قبر رسول خدا ﷺ
۸۹	آداب زیارت رسول خدا ﷺ
۹۰	هنگام خروج از منزل
۹۰	بین راه
۹۰	نگاه که باید بیند
۹۲	نشستن و رفتن در جسد النبی ﷺ
۹۲	هنگام نزدیک شدن به جسد النبی ﷺ
۹۴	زیارت نامه رسول خدا ﷺ
۹۵	زیارت نامه دیگر رسول خدا ﷺ
۹۵	زیارت نامه دیگر
۹۶	طلب حاجت نزد قبر رسول خدا ﷺ و کسانی از ایشان
۹۸	زیارت وداع رسول خدا ﷺ
۹۸	زیارت قبر ابراهیم خلیل علیه السلام
۱۰۰	زیارت قبور اهل بیت علیهم السلام
۱۰۱	کرامات اولیاء
۱۰۱	علی بن ابی طالب علیه السلام
۱۰۱	حسین بن علی علیه السلام
۱۰۲	موسی بن جعفر علیه السلام
۱۰۳	علی بن موسی الرضا علیه السلام
۱۰۴	حضرت حمزه علیه السلام

فصل هفتم:

زیارت اولیاء و صالحان

۱۰۹	...	زیارت شهدای احد و سایر زیارتگاههای مدینه
۱۱۰		زیارت قبر سایر اولیاء و صالحان
۱۱۱		قبر ابن طهاتیا
۱۱۱		قبر = مله بن حرام
۱۱۲		قبر معمر بن کرخی
۱۱۲		قبر یحیی بن یحیی
۱۱۳		قبر یزید سیفه
۱۱۳		قبر احمد بن حنبل
۱۱۴		شیخ مقبل
۱۱۴		ثابت البنانی
۱۱۵		قبر نجاشی
۱۱۵		شیرک جستن از قبور صالحان
۱۱۶		زیارت قبر پدر و مادر
۱۱۹		کتابنامه

وقوله

اما بعد؛ اما از آن جا که حقیقت انسان د پوسته زخمیم مادی و مادیات پیچیده است، تا انسان از آن پوسته خارج نشود، هدف و غایت او محقق نمی شود. انسان محبوس در مادیات، به سوی معنویات و کمال هستی آزاد نمی گردد.

خداوند مهربان برای نجات بندگان از این پوسته مادی و مانع بین او و هدایتش، راه‌های گوناگونی قرار داده است: یکی از این راه‌ها، تعلیم راه زندگی صحیح است که به صورت تئوری و گفتاری صورت می‌گیرد. دیگری عوامل تشبه و عبرت است. یکی از آن‌ها دیدن آثار پیشینیان است که انسان به واسطه آن متوجه خوب و بد می‌گردد؛ این آثار گاهی شنیدنی است و گاهی دیدنی، که البته اثر دیدن به مراتب از شنیدن قوی‌تر و مؤثرتر است؛ مانند دیدن همین است که خداوند در آیات متعدد قرآن، انسان را به مسیر و سفر در زمین و دیدن آثار پیشینیان توصیه فرموده است:

﴿فَالَّذِينَ لَا يَرْجُونَ عَذَابَ اللَّهِ الْكَبِيرِ﴾
﴿فَالَّذِينَ لَا يَرْجُونَ عَذَابَ اللَّهِ الْكَبِيرِ﴾

«چو در زمین سیر نمی کنند تا عاقبت کسانی را که پیش از آن ها بوده اند، ببینند و - یابند -
که - سرای آخرت برای اهل تقوا بهتر است؛ چرا نمی آندیشند؟»

وهمچنین می‌فرمایند:

وَأَنزَلْنَا سَيْدِرًا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونُ ظِلٌّ يَتَّقُونَ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا هَٰذَا فَتَكُونُوا زَٰلِمِينَ
الْأَبْصَارُ وَلَكِنَّ تَعْنِي الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ

«چرا در زمین سفر نمی‌کنند - تا دیدن آثار پیشینیان - برای آن‌ها وسیله‌ای باشد که بدان
چگونه زندگی و پیاپی وسیله آن، گوش شنوا داشته باشند؛ زیرا که - کوری حقیقی آن نیست که چشم سر
کور شود در حقیقت - چشم سر کور نمی‌شود، اما چشم دل کور می‌شود».

و این نوعی ادبی دیگر که انسان‌ها را برای متنبه شدن و در آمدن از پوسته زخیم مادی و داشتن گوشی چشم‌بینا و دلی آزاد برای اندیشیدن، به سفر در روی زمین توصیه می‌کند، تا با دیدن آثار گذشتگان، به خرد آیند از خواب غفلت بیدار شوند.

حضرت علی (علیه السلام) می‌فرماید: «مشتگان در اعمال و رفتارشان می‌فرمایند:

«ای بنی! ای و ان لم اضر ضرراً» ضرر من كان قبيل فقد نظرت في اعمالهم و فكرت في اخبارهم و سررت في آثاريهم حتي عدت كاحديهم بل كاتي بسا التهي اتي من امورهم قد شمرت مع اوليهم الي آثرهم فعرفت صفو ذلك من كبره و نفعه من ضرره^۱ پسرها هر چند که من با پیشینیان زندگی نکردم، اما در اعمال آن‌ها نظر کردم و در آثاری که آن‌ها اندیشیدم و در آثار آن‌ها سیر کردم - چنان به زندگی و اخلاق و اعمال آن‌ها آشنا شدم که - مانند یکی از آن‌ها شدم؛ بلکه مانند این که تمام امور آن‌ها از اول تا آخر در من خلاصه می‌شود. بعد از این که با اولین از آن‌ها تا آخرین شان زندگی کرده‌ام، در نتیجه راه‌های روشن زندگی را از تیرگی‌های آن، و تبع آن را از ضررش شناختم».

مردگان نیز از جمله آثار پیشینیان برای درس عبرت آیندگان می باشد، چراکه انسان از

۱. سوره حج، آیه ۴۶.

٢. نبيج ابلاغه: نامه ٣٦.

رفتن به زیارت قبور و دیدن آن‌ها متنبه و هوشیار می‌گردد؛ آن‌گاه که این قبور، متعلق به انبیاء و صالحان باشد، نه تنها تمام آثار سایر گذشتگان را دارد، بلکه آثار معنوی مضاف بر آن‌ها از جمله تبرک جستن و دعا نمودن کنار قبورشان را نیز دارد.

منابع اهل سنت: زیارت قبور را مستحب و گاهی مستحب مؤکد و سنت رسول خدا ﷺ شمرده‌اند و زیارت قبر رسول خدا ﷺ را نزدیک به واجب اعلان کرده‌اند.

در منابع اهل سنت به حدی مطالب مربوط به زیارت، برکات و حاجت گرفتن در کنار قبور انبیاء و اولیاء، علماء و صلحاء فراوان نقل شده، که ما ناگزیر به خلاصه نویسی شدیم تا از حوصله خوانندگان گرامی خارج نباشد. اما عده‌ای یا از روی جهل و یا مبارزه با تعالیم اسلام، مردم را از رفتن به زیارت قبور، حتی زیارت قبور انبیاء و صلحاء منع می‌کنند و نه تنها این عمل را تنبیح می‌کنند، بلکه آن را شرک و پرستی می‌نامند و عده زیادی از مسلمانان را از این عوامل مؤثر تنبیه و تذکر و حتی اصلاح محروم نموده‌اند؛ در حالی که این طرز فکر و اندیشه، با تعالیم اسلام و ابزار تنبیه و تذکره که اسلام برای انسان است منافات دارد.

از خداوند توفیق می‌خواهیم تا بتوانیم گریه‌هایی از تعالیم دین مبین اسلام در مورد زیارت قبور، از منابع اهل سنت برای علاقه‌مندان بدوین نمایم؛ باشد که این راه تنبیه و تذکر، در میان برادران دینی احیاء و مورد توجه بیشتری قرار گیرد. ان شاء الله

محمد علی حبیب زاده